

Круль П. Ф.

НАУКОВЕ ДОСЛІДЖЕННЯ І НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК ДЛЯ УЧНІВ ДУХОВИХ КЛАСІВ МУЗИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

(Апатский В. Н. Актуальные проблемы духового музыкально-исполнительского искусства / В. Н. Апатский. – К. : Задруга, 2013. – 588 с.)

Мистецтво гри на класичних духових інструментах, набуваючи стрімкого розвитку, досягло такого рівня, коли подальший його прогрес уже не може бути досягнутий зусиллями лише виконавців і педагогів-практиків. Емпіризм у цій галузі значною мірою вичерпав свої можливості, він потребує ґрунтовного теоретичного осмислення. Тому створення серйозних теоретичних праць є однією з актуальних проблем сучасного духового виконавства.

Спираючись на свій багатющий виконавський, педагогічний та науково-дослідний досвід, одним із перших в Україні вирішити це непросте завдання взявся автор рецензованої книги – народний артист України, член-кореспондент Академії мистецтв України, доктор мистецтвознавства, професор Володимир Миколайович Апатський. Його книга є узагальненням багатогранної півстолітньої діяльності. Вона являє собою збірник вибраних статей, опублікованих у різні роки, у різних виданнях нашої країни і за її межами. Автор досліджує широке коло питань, пов'язаних із класичними духовими інструментами і мистецтвом гри на них: історія духового виконавства, анатомо-фізіологічні основи духового виконавства, постановка виконавського апарату, питання формування виконавської майстерності та ін.

Розробка теорії духового виконавства ускладнюється тим, що робота звукоутворювального апарату виконавця на духовому інструменті прихована від очей спостерігача. Для її вивчення необхідно широке використання сучасних технічних засобів – рентгенограм, тензограмм, динамограм, спектрограм і т. п. Використовуючи таку методологію, автор зумів «зазирнути» в організм музиканта, що надало йому можливість висвітлити роботу виконавського апарату, показати, яким чином функціонують і взаємодіють дихання, амбушюр, резонатори і артикуляційний апарат музиканта-духовика. Не менш ретельно В. Апатський досліджує арсенал основних виражальних засобів духового інструмента – звук, інтонацію, технічні можливості, динаміку, вібрато, артикуляцію, нетрадиційні засоби виразності. Чільне місце в книзі посідає історія духового виконавства, питання виконавської творчості, методика навчання, організація навчального процесу, творча діяльність видатних музикантів.

Великий виконавський, педагогічний та науково-дослідний досвід, вагомі пізнання в галузі акустичної природи духових інструментів, анатомії та фізіології людини, психології і педагогіки дали змогу В. Апатському створити праці, у яких органічно поєднано серйозне наукове дослідження і першокласний навчальний посібник для учнів духових класів музичних навчальних закладів нашої країни.

Безумовно, ця книга вкрай актуальна: її видання позитивно вплине на долю всього духового виконавства України.